

Perspektiv på IFAUs tillkomst

Lars Calmfors

IFAUs 20-årsjubileum

15/9-2017

Synen på Ams och arbetsmarknadspolitiken

- 1960-talet och tidigt 1970-tal: kronjuvelen i den svenska modellen
 - omskolning
- 1975-1984: växande krav på arbetsmarknadspolitiken stabiliseringsfunktion
 - beredskapsarbeten och andra sysselsättningsprogram
- SNS Konjunkturråd: kritik av ackommodationspolitiken
 - normpolitiken som alternativ
- Brist på utvärderingsstudier: EFA (Expertgruppen för arbetsmarknadspolitiska studier)
- 1990-talskrisen: kraftig expansion av arbetsmarknadsprogrammen
 - arbetsmarknadsutbildning
 - sysselsättningsprogram

Arbetsmarknadspolitikens makroeffekter

- Studier baserade på nya teoretiska modeller
 - Layard, Nickell och Jackman: arbetslöshet som regulator för att företagens prissättningsbeslut och parternas lönesättningsbeslut ska bli konsistenta
 - Shapiro-Stiglitz effektivitetslönemodell
 - Pissarides matchningsmodell
- Lönesättningssambandet
 - har placering i program och öppen arbetslöshet samma löneeffekter?

Arbetsmarknadspolitikens löneeffekter

Holmlund, B. (1990), *Svensk lönebildning – teori, empiri, politik*, Bilaga 24, Långtidsutredningen 1990, Finansdepartementet, Stockholm.

Calmfors, L. och Forslund, A. (1990), "Wage Formation in Sweden", i Calmfors, L. (red.), *Wage Formation and Macroeconomic Policy in the Nordic Countries*, SNS Förlag, Stockholm.

Politiserat Ams

- Generaldirektörer med socialdemokratisk bakgrund
- Länsarbetsdirektörer med socialdemokratisk bakgrund

Bo Rothsteins doktorsavhandling

- Rekrytering till Arbetsmarknadsverket av företrädesvis personer med bakgrund i arbetarrörelsen
- Akademisk utbildning snarast negativ merit
- Effektiv målstyrning om alla har samma ideologi

Arbetsmarknadspolitiska kommittén 1993/94-96

- Parlamentarisk utredning
- Otillfredsställande slutbetänkande
 - Ams generaldirektör expert i utredningen
 - slutbetänkandet skrevs delvis på Ams
- Vettig idé: större frihet för Ams besluta om hur anslagen ska användas
- Operationella mål
 - hålla nere vakanstiderna
 - minska långtidsarbetslösheten
 - motverka långa tider utan reguljärt arbete

Oberoende utvärderingsmyndighet

- Jag föreslog det (särskilt yttrande)
- Men vaga skrivningar i slutbetänkandet
 - "överväga de institutionella formerna för kvalificerad akademisk utvärdering"
 - flera alternativ: oberoende myndighet, förstärkning av existerande institutioner som EFA, förstärkning av utredningsresurserna på Ams och i Arbetsmarknadsdepartementet
- Särskilt yttrande av Jan Herin, SAF
- Reservation av Ulla-Britt Hagström, Kristdemokraterna